

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
проф. О.В. Власенко



10 20 20 р

ПСИХІАТРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

навчальної дисципліни

з підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 222 Медицина

(код і найменування спеціальності)

мова навчання українська, англійська

2020 рік

Вінниця

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет ім.М.І.Пирогова, відділ аспірантури, докторантури

РОЗРОБНИКИ:

докт.мед.наук, проф. Римша С.В.;
канд.мед.наук, доц. Рациборинська-Полякова Н.В.

РЕЦЕНЗЕНТ: Завідувач кафедри медичної психології та психіатрії з курсом ПДО д.м.н., професор Пшук Н.Г.
докт.мед.наук, доц. Мостова О.П.

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри психіатрії, наркології та психотерапії Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова та рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії
« 2 » жовтня 2020 р., протокол №3

Схвалено на центральній методичній раді / науковій комісії та рекомендовано до затвердження вченою радою « 5 » жовтня 2020 р., протокол №2

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Організація психіатричної допомоги. Соціальні й правові основи психіатрії.

Тема 1. Організація психіатричної допомоги. Профілактика психічних розладів.

Місце психіатричної допомоги в загальній системі охорони здоров'я. Принципи організації психіатричної допомоги (диспансеризація, нові тенденції, наближення допомоги до хворого). Невідкладна психіатрична допомога.

Знати: місце психіатричної допомоги в загальній системі охорони здоров'я та історичні аспекти психіатрії, наркології, психотерапії.

Вміти: пояснити та обґрунтувати специфіку принципів організації психіатричної допомоги взагалі та невідкладної психіатричної допомоги зокрема.

Література:

Нормативні джерела:

1. Наказ МОЗ України № 226 від 27.07.1998 р. Про затвердження тимчасових галузевих уніфікованих стандартів медичних технологій діагностично-лікувального процесу стаціонарної допомоги дорослому населенню в лікувально-профілактичних заставах України та тимчасових стандартів обсягів діагностичних досліджень, лікувальних заходів та критерії якості лікування дітей. <http://www.moz.gov.ua/ua/main/?docID=3858>
2. Закони України про охорону здоров'я: Збірник нормативно-правових актів. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 464 с.
3. Закон України № 1372-XIV від 11.01.2000 р. Про ратифікацію Конвенції про передачу осіб, які страждають психічними розладами, для проведення примусового лікування. (Конвенцію ратифіковано із застереженням Законом № 1372 –XIV від 11.01.2000 р.)
4. Закон України № 1489-III від 22.02.2000 р. Про психіатричну допомогу.
5. Наказ МОЗ України № 271 від 27.10.2000 р. Про затвердження Критеріїв діагностики й лікування психічно хворих та розладів психіки.
6. Наказ МОЗ та МВС України № 346/877 від 19.12.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.02.2001 р. за № 100/5291. Про заходи щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.
7. Наказ МОЗ України № 363 від 26.12.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.01.2001 р. № 12/5203. Про затвердження форми висновку лікарської комісії медичного заставі щодо необхідності постійного стороннього догляду за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу та інструкції про порядок його заповнення.
8. Накази МОЗ України "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при психіатричних захворюваннях": Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах та Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги
9. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України (за станом на 1 грудня 2001) Відп.ред. С.С.Яценко.- К.:А.С.К.,2002.- 936 с.
10. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.
11. Европейская конвенция по правам человека. – Рим, 4.11.1950 //Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – К.: Вид-во «Сфера», 1999. – С. 212-229.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів

- інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
 4. Картинг П. Дж. Возвращение в сообщество: Построение систем поддержки для людей с психиатрической инвалидностью. – К.: Сфера, 2001. – 442 с.
 5. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
 6. Лексиконы психиатрии ВОЗ / Пер с англ.. – К.: Сфера, 2001. – 398 с.
 7. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
 8. Методи лікування, що становлять ризик для здоров'я особи, та їх застосування при наданні психіатричної допомоги: Методичні рекомендації. – Х., 2001. – 18 с.
 9. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
 10. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
 11. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
 12. Правила застосування фізичного обмеження та ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади: Методичні рекомендації.- К.:, 2001, - 11 с.
 13. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
 14. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
 15. Энтини В, Коэн М, Фаркас М. Психиатрическая реабилитация /Пер.с англ. – К.: Сфера, 2001. – 298с.
 16. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.
- Допоміжна:**
1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
 2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
 3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
 4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия / Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
 5. Кондратенко В.Т., Донской Д.И., Игуменов С.А. Общая психотерапия. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2001. – 464 с.
 6. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
 7. Либих С.С. Руководство по сексологии – С-Пб.: Питер, 2001. – 480 с.
 8. Мамайчук И.И. Макаров В.В. Избранные лекции по психотерапии. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 432 с.
 9. Макаров В.В. Психотерапия Экспертиза личности в судебно-психиатрической практике. – СПб.: Речь, 2002. – 255 с.
 10. Нигнибеда А.Н., Нитруца М.И. Скорая психиатрическая помощь на догоспитальном этапе: Руководство. – СПб.: СпецЛит, 2000. – 208 с.
 11. Наркология / Под ред..Л.С.Фридмана и др../ Пер. С англ.- М.- СПб,19987.- 317 с.

12. Нахимовский А.И., Шишков В.В. Практическая психотерапия: - СПб.: Питер, 2001.- 512 с.
13. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
14. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
15. Психиатрия и наркология : учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
16. Психиатрия : учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
17. Психотерапия /Под ред..Б.Д.Карвасарского.- СПб, 2000. – 536 с.
18. Хайгль-Эверс А., Хайгль Ф, Отт Ю., Рюгер У. Базисное руководство по психотерапии /Пер. с нем. – СПб.: Изд-во «Речь», 2001. – 784 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психіатрія на Medmark
2. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
3. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
4. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
5. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
6. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
7. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
8. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
9. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 2. Соціальні й правові основи психіатрії.

Поняття про деонтологію в психіатрії. Особливості взаємовідносин між лікарем та психічно хворим в процесі терапії. Етичні питання в клініці екзогенних психозів. Етичні та деонтологічні питання в клініці межових станів. Деонтологія та психотерапія.

Знати: основні аспекти деонтології в діяльності лікаря-психіатра, нарколога, психотерапевта; теоретико-методологічні аспекти комунікацій в практичній діяльності лікаря.

Вміти: дотримуватись принципів етики та деонтології у взаємостосунках лікар-хворий і лікар-лікар, в медичних колективах, з медичними представниками, між суб'єктами медицини й державою; просувати новітні медичні технології та препарати згідно етичних критеріїв ВООЗ.

Література:

Нормативні джерела:

1. Наказ МОЗ України № 226 від 27.07.1998 р. Про затвердження тимчасових галузевих уніфікованих стандартів медичних технологій діагностично-лікувального процесу стаціонарної допомоги дорослому населенню в лікувально-профілактичних заставах України та тимчасових стандартів обсягів діагностичних досліджень, лікувальних заходів та критерії якості лікування дітей. <http://www.moz.gov.ua/ua/main/?docID=3858>

2. Закони України про охорону здоров'я: Збірник нормативно-правових актів. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 464 с.
3. Закон України № 1372-XIV від 11.01.2000 р. Про ратифікацію Конвенції про передачу осіб, які страждають психічними розладами, для проведення примусового лікування. (Конвенцію ратифіковано із застереженням Законом № 1372 –XIV від 11.01.2000 р.)
4. Закон України № 1489-III від 22.02.2000 р. Про психіатричну допомогу.
5. Наказ МОЗ України № 271 від 27.10.2000 р. Про затвердження Критеріїв діагностики й лікування психічно хворих та розладів психіки.
6. Наказ МОЗ та МВС України № 346/877 від 19.12.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.02.2001 р. за № 100/5291. Про заходи щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.
7. Накази МОЗ України "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при психіатричних захворюваннях": Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах та Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги
8. Европейская конвенция по правам человека. – Рим, 4.11.1950 //Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – К.: Вид-во «Сфера», 1999. – С. 212-229.

Основна (базова):

1. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
2. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
3. Картинг П. Дж. Возвращение в сообщество: Построение систем поддержки для людей с психиатрической инвалидностью. – К.: Сфера, 2001. – 442 с.
4. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
5. Методи лікування, що становлять ризик для здоров'я особи, та їх застосування при наданні психіатричної допомоги: Методичні рекомендації. – Х., 2001. – 18 с.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Правила застосування фізичного обмеження та ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади: Методичні рекомендації.- К., 2001, - 11 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
5. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
6. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Змістовий модуль 2. Загальні патогенетичні основи психічної патології.

Тема 1. Основні патогенетичні теорії шизофренії.

Сучасний стан проблеми та основні гіпотези патогенезу шизофренії (нейрохімічна, психоаналітична, соціокультуральна). Еволюція патогенетичних теорій шизофренії від концепцій Е. Блейлера і К. Шнайдера до сучасних нейробіологічних і генетичних досліджень. Клінічна гіпотеза шизофренії як розладу очевидності (О.О.Фільц).

Знати: сучасні наукові концепції патогенезу шизофренії, історію їх еволюціонування.

Вміти: здійснювати самостійне визначення основних патогенетичних моментів у конкретних клінічних випадках.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
2. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
3. Рачкаускас Г.С. Параноїдна шизофренія: клініко-патогенетична характеристика та лікування на сучасному етапі. – Харків, Луганськ: Елтон-2, 2004.- 432 с.
4. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. – М.: Мед.книга, 2001. – 157 с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
5. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
6. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
7. Психиатрия и наркология : учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
8. Психиатрия : учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
9. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
10. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.
11. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

10. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
11. Сервер WWW Психиатрическая сеть Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
12. Психіатрія на Medmark
13. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.

14. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
15. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
16. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
17. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
18. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
19. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
20. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
21. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
22. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 2. Семіологія порушення афективного рівня розвитку. Лімбічна система. Нейробіологія розладів настрою.

Роль нейробіологічних та імунологічних механізмів розвитку депресії. Нейробіологія системи емоцій та її розладів: депресія, розлади регуляції злості та ін. Теорія патогенезу депресії як хвороби з первинним ослабленням модулюючих моноамінергічних впливів на передньомозкові лімбічні структури ГМ. Особливості порушень гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникової системи у пацієнтів з монополярною депресією. Роль циркадних ритмів та нейропластичності головного мозку в розвитку афективних порушень. Співвідношення між симптомами психічних розладів та порушенням обміну нейромедіаторів. Роль метаболічних порушень, імунологічних механізмів, додаткових тригерів черепно-мозкових травм в розвитку афективних розладів.

Знати: сучасні наукові гіпотези щодо нейробіологічних, імунологічних та метаболічних механізмів розвитку афективних розладів.

Вміти: визначати взаємозв'язок між клінічними проявами та механізмами розвитку афективних порушень.

Література:

Нормативні джерела:

1. Закон України № 1489-III від 22.02.2000 р. Про психіатричну допомогу.
2. Наказ МОЗ України № 271 від 27.10.2000 р. Про затвердження Критеріїв діагностики й лікування психічно хворих та розладів психіки.
3. Наказ МОЗ та МВС України № 346/877 від 19.12.2000 р. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.02.2001 р. за № 100/5291. Про заходи щодо запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на тяжкі психічні розлади.
4. Накази МОЗ України "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при психіатричних захворюваннях": Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах та Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги
5. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
2. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
3. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
4. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
5. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
6. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
7. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
8. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 3. Нейробіологічні основи залежної поведінки. Основні патогенетичні аспекти формування розладів особистості.

Нейробіологія системи потягу, залежної поведінки та розладів пов'язаних з дефіцитом самоконтролю. Нейробіологія особистісних розладів та особистісної зрілості. Майндфулнес і нейробіологія. Нейробіологічне підґрунтя стресостійкості та психічного здоров'я. Нейробіологія системи тривоги та тривожних розладів: що є «діючою речовиною» психотерапії. Психотравма, ПТСР і нейробіологічні основи інтеграції травматичної пам'яті у психотерапії. Нейробіологія окремих нейророзвиткових розладів у дітей та підлітків та науково-обґрунтованих шляхів допомоги: розлад гіперактивності з дефіцитом уваги, розлади спектру аутизму, тікозні розлади.

Знати: актуальні нейробіологічні теорії формування аномалій розвитку та залежної поведінки.

Вміти: виокремлювати нейробіологічний базис формування порушень психіки та поведінки.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
2. Зиглер Э, Ходапп Р.М. Понимание умственной отсталости / Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 360 с.
3. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
4. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
5. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
3. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
4. Микиртумов Б.Е., Кощавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
5. Наркология / Под ред..Л.С.Фридмана и др./ Пер. С англ.- М.- СПб,19987.- 317 с.
6. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
7. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
8. Психиатрия детского и подросткового возраста : [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
9. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология : учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия : учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

13. Пушкарев А.Л., Доморацкий В.А., Гордеева Е.Г. Посттравматическое стрессовое расстройство: Диагностика, психофармакотерапия, психотерапия. – М.: Изд-во инс-та психотерапии, 2000. – 114 с.
14. Самойлов В.И. Синдромологическая диагностика заболеваний нервной системы: Руководство для врачей. – В 2-х т. – СПб.: Спец.Лит, 2001, - Т.1 и Т2 по 304с.
15. Семке В.Я. Основы персонологии. – М.: Академический проспект, 2001. – 476 с.
16. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Змістовий модуль 3. Загальні патогенетичні основи психічної патології.

Тема 1. Розлади сприйняття.

Сприйняття, визначення поняття. Розлади сприйняття: агнозії, ілюзії, галюцинації, психосенсорні розлади. Агнозії, їх діагностичне значення, як коркових представництв відповідних аналізаторів. Гіпер-, гіпо- та анестезія. Сенестопатії, їх види. Психосенсорні розлади: синдром дереалізації і деперсоналізації, діагностичне значення. Ілюзії, значення сенсорної депривації, емоційної напруги в їхньому розвитку. Парейдолії, зв'язок з токсико-інфекційними факторами. Справжні і помилкові галюцинації, діагностичне значення. Види галюцинацій по органам почуттів. Вплив галюцинацій на поведінку хворого. Імперативні галюцинації. Зміст галюцинацій: коментують, страхітливі, що загрожують, індиферентні і ін.

Знати: особливості порушень сфери чуттєвого пізнання, їх класифікації.

Вміти: здійснювати самостійно діагностувати симптоми розладів відчуттів, сприйняття, уявлень.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров’я, 2001. – 496с.
4. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
5. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров’я, 2001.- 584 с.
6. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр’євої.- К.:, 2000.- 151 с.
7. Психиатрия позднего возраста /Под ред.Робина Джекоби, Катрин Оппенгаймер /Пер.с англ. – В 2-хт.- К.: Сфера, 2001. – Т.1.- 390 с.
8. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр’євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
9. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. – М.: Мед.книга, 2001. – 157 с.
4. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
5. Мамайчук И.И. Макаров В.В. Избранные лекции по психотерапии. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 432 с.
6. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
7. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
8. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
9. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
10. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
11. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.
12. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 2. Патологія уваги, пам'яті й інтелекту.

Увага, визначення поняття. Увага як особлива форма психічної діяльності, її функції, закономірності, види. Розлади уваги, їх клінічні особливості. Патологія уваги: виснаженість, відволікання, апрозексії (неможливість зосередити увагу). Патологія уваги при соматичних захворюваннях. Поняття про пам'ять та її процеси. Амнезії, психопатологічна характеристика, клінічні прояви та варіанти. Амнестичний синдром. Фіксаційна амнезія. Корсаківський синдром, клінічні особливості та варіанти. Амнестична афазія. Повна і часткова амнезія, діагностичне значення. Вікові особливості пам'яті, закон Рібо. Гіпермнезії, психопатологічна характеристика, клініка, варіанти перебігу. Гіпомнезії. Розлади пам'яті (гіпомнезії, амнезії) в клініці внутрішніх хвороб. Парамнезії (псевдоремінісценції, конфабуляції, кріптомнезії). Інтелект (розум), визначення поняття. Вроджена слабоумство (олігофренія). Ідіотія, імбецильність, дебільність. Затримки психічного розвитку: інфантилізм, сімейно-педагогічна занедбаність. Набуте недоумство (деменція). Поняття про лакунарному (частковому) і тотальному (глобальному) недоумство. Діагностичне значення деменції, поняття про психоорганічному дефекті.

Знати: сучасні погляди на когнітивні психічні процеси та їх патологію.

Вміти: самостійно виявляти симптоми когнітивних порушень та інтерпретувати відповідно до особливостей клінічної картину розладу.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Зиглер Э, Хопп Р.М. Понимание умственной отсталости / Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 360 с.
3. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
4. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
5. Психиатрия позднего возраста /Под ред.Робина Джекоби, Катрин Оппенгаймер /Пер.с англ. – В 2-х т.- К.: Сфера, 2001. – Т.1.- 390 с.
6. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
7. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
5. Наркология / Под ред..Л.С.Фридмана и др../ Пер. С англ.- М.- СПб,19987.- 317 с.
6. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
7. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
8. Психиатрия детского и подросткового возраста : [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
9. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб.: СПбМАПО, 2008. - 412с.
13. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.
14. Самойлов В.И. Синдромологическая диагностика заболеваний нервной системы: Руководство для врачей. – В 2-х т. – СПб.: Спец.Лит,2001, - Т.1 и Т2 по 304с.
15. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентом мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.
16. Смулевич А.Б. – под ред. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике. – М.: Изд. Дом «Русский врач», 2000 – 160 с.
17. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet: Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources: Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 3. Патологія мислення.

Мислення, визначення поняття. Поняття про непродуктивні розлади мислення та їх види. Формальні розлади мислення. Порушення темпу асоціацій: болісно прискорене мислення, болісно уповільнене мислення, ментизм. Порушення струнності, логічності мислення: розірване мислення, нескладне (інкогерентне), обрив думки (шперрунгі). Порушення цілеспрямованості мислення: резонерство (безплідне мудрування), аутистичне, символічне, ґрунтовне мислення, персеверації. Особливості мислення при різних психічних захворюваннях. Продуктивні розлади мислення (патологічні ідеї): надцінні, нав'язливі, маячні ідеї. Нав'язливості, нав'язливі думки, сумніви, страхи (фобії), дії. Ритуали, їх захисний характер. Роль психічної травми у формуванні нав'язливості. Нав'язливості при соматичних захворюваннях. Фобії іпохондричного характеру (канцерофобії, кардіофобії тощо), їх діагностичне значення. Надцінні ідеї, механізми їх формування. Зміст надцінних ідей, діагностичне значення. Надцінні ідеї іпохондричного характеру в соматичній клініці. Маячні ідеї, визначення поняття. Етапи формування маячіння. Види маячіння. Основні групи марення: переслідування, самознищення, величі. Вплив марення на поведінку хворого в залежності від його змісту. Марення звичайних відносин, т.зв. «кухонне» маячіння. Дисморфофобії та дисморфоманії. Відмінність маячних і надцінних ідей. Маячні ідеї іпохондричного характеру. Маячні синдроми: паранойальний, параноїдний (в т.ч. синдром Кандинського-Клерамбо), парафренний. Характеристика маячних синдромів, діагностичне значення.

Знати: сучасні погляди на формування розладів мислення, їх клінічні особливості.

Вміти: самостійно виявляти та диференціювати непродуктивні та продуктивні розлади мислення, провідні психопатологічні синдроми.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.

2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.

3. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.

4. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.

5. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.

2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.

3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.

4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия / Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.

5. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.

6. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.

7. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.

8. Психиатрия и наркология : учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.

9. Психиатрия : учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.

10. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

11. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентом мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.

12. Шувалов А.В. Психиатрия, накология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.

13. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.

2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.

3. Психіатрія на Medmark

4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 4. Афективні порушення.

Емоції, визначення поняття. Класифікація емоцій. Фізіологія емоцій. Емоційні стани: настрій, афект, пристрасть. Патологічний і фізіологічний афекти. Поняття про фізіологічний та патологічний типи афекту. Патологія настрою. Порушення виразності (сили) емоцій: сенситивність (емоційна гіперестезія), емоційна холодність, апатія, емоційна тупість. Порушення адекватності емоцій: амбівалентність, неадекватність емоцій. Порушення стійкості емоцій: емоційна лабільність, експлозивність, емоційна торпідність, легкодухність. Патологічно підвищений настрій: гіпертимія, ейфорія, морія, екстаз. Основні афективні синдроми: депресивний, маніакальний, дисфоричний. Нозологічна специфіка, клінічні прояви, характеристика. Інші афективні симптоми, синдроми. Маніакальний синдром, маніакальна тріада. Гнівлива манія. Патологічно знижений настрій: гіпотимія, дисфорія, тривога, страх. Депресивні синдроми: меланхолійний синдром (депресивна тріада), тривожна і ажитована депресія, астенодепресивний синдром, депресивно-іпохондричний синдром, синдром Котара. Суїциди при депресіях. Соматичні ознаки депресій, «замасковані депресії». Диференціальна діагностика депресій і соматичних захворювань. Тривожний синдром. Вікові особливості депресивного та маніакального синдромів.

Знати: сучасні теорії емоцій та концептуальні підходи до формування афективних розладів.

Вміти: самостійно проводити диференційну діагностику порушень емоційної сфери, виявляти провідні психопатологічні синдроми.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
3. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
4. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
5. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
6. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
7. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
8. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
9. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
10. Психотерапия /Под ред..Б.Д.Карвасарского.- СПб, 2000. – 536 с.
11. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентом мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.
12. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.
13. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.

9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 5. Порушення ефекторної сфери. Розлади потягів.

Воля, визначення поняття. Вольові розлади: гіпобулія, абулія, гіпербулія, гарабулія (кататонічні розлади). Апато-абулічний синдром. Кататонічні симптоми, кататонічний синдром, їх діагностичне значення. Потяг, визначення поняття. Порушення харчового інстинкту: булімія, анорексія, перекучення харчового інстинкту (поїдання неїстівних предметів). Порушення інстинкту самозбереження: самокатування (трихотіломанія, оніхофагія, аутомутиляція - обкушування губ, пальців). Порушення статевих інстинктів: гомосексуальність, фригідність. Девіантні форми статевої поведінки: петтинг, проміскуїтет. Імпульсивні потяги: дромоманія, піроманія, kleptomania.

Знати: сучасні погляди на розлади ефекторно-рухової сфери.

Вміти: здійснювати самостійну діагностику вольових та рухових розладів, виявляти патологічні потяги та поведінкові девіації, інтерпретувати провідні психопатологічні синдроми.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
3. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
4. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.: 2000.- 151 с.
5. Правила застосування фізичного обмеження та ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади: Методичні рекомендації.- К.: 2001, - 11 с.
6. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
7. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
8. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.

3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
5. Нигнибеда А.Н., Нитруца М.И. Скорая психиатрическая помощь на догоспитальном этапе: Руководство. – СПб.: СпецЛит, 2000. – 208 с.
6. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
7. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
8. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
9. Психиатрия и наркология : учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
10. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
11. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб.: СПбМАПО, 2008. - 412с.
12. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентом мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.
13. Смулевич А.Б. – под ред. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике. – М.: Изд. Дом «Русский врач», 2000 – 160 с.
14. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.
15. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.

11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 6. Патологія свідомості.

Свідомість, визначення поняття. Загальні ознаки порушення свідомості: дезорієнтація, алло-і аутопсихічна, фрагментарність сприйняття, порушення зв'язності і послідовності мислення, переважання пасивності уваги, порушення запам'ятовування подій і подальша амнезія. Синдроми потьмарення свідомості: делірій, онейроїдний, аменція, сутінкове потьмарення свідомості. Діагностичне значення в психіатричній і діагностичній практиці. Синдроми виключення свідомості: обнубіляція, сомноленція, оглушення, сопор, кома. Діагностичне значення. Синдроми порушення свідомості як ознаки тяжкості перебігу соматичного захворювання.

Знати: сучасні підходи до визначення свідомості, класифікації її розладів.

Вміти: самостійно проводити диференційну діагностику розладів свідомості, важкості та глибини порушень, надавати невідкладну медичну допомогу.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
4. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
5. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
6. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
7. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Наркология / Под ред..Л.С.Фридмана и др./ Пер. С англ.- М.- СПб,19987.- 317 с.
5. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.

6. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
7. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
8. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
9. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
10. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
11. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 7. Загальні психопатологічні синдроми.

Поняття про симптом та синдром. Принципи класифікації симптомів та синдромів. Синдром як типова сукупність симптомів. Типові, атипові, прості, складні, малі та великі синдроми. Поняття про реєстри психічних розладів (невротичний та психотичний рівні).

Знати: класифікації та патогенетичні механізми симптомів та синдромів у сучасній психіатричній практиці.

Вміти: самостійно виявляти психопатологічну симптоматику та проводити синдромологічний аналіз клінічної картини випадка.

Література:

Нормативні джерела:

14. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Зиглер Э, Ходапп Р.М. Понимание умственной отсталости / Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 360 с.
4. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
5. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
8. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
9. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. – М.: Мед.книга, 2001. – 157 с.
4. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
5. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
6. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
7. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
8. Психиатрия детского и подросткового возраста: [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
9. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

13. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентов мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.
14. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Модуль 2

Змістовий модуль 4. Психічні хвороби.

Тема 1. Біполярний афективний розлад. Циклотимія.

Основні афективні синдроми: депресивний, маніакальний, тривожний, дистимія. Поняття про фази, цикли, поточний епізод, циклофренію, циклотимію. Типи перебігу: біполярний, монополярний. Маніакально-депресивний психоз. Характер результату. Особливості відображення в МКХ.

Знати: сучасні погляди на патогенез афективних розладів та принципи їх лікування.

Вміти: самостійно діагностувати афективну патологію та вибирати лікувальну тактику відповідну типу перебігу.

Література:

Нормативні джерела:

14. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
5. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
8. Рачкаускас Г.С. Параноїдна шизофренія: клініко-патогенетична характеристика та лікування на сучасному етапі. – Харків, Луганськ: Елтон-2, 2004.- 432 с.
9. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
10. Энтини В, Коэн М, Фаркас М. Психиатрическая реабилитация /Пер.с англ. – К.: Сфера, 2001. – 298с.
11. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
5. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М.: Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
6. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
7. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
8. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
9. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
10. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
11. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.

2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 2. Шизофренія.

Визначення шизофренії. Форми шизофренії: параноїдна, проста, кататонічна, гебефренічна. Типи перебігу шизофренії: безперервний, епізодичний ремітуючий, епізодичний з наростаючим та стабільним типами дефекту. Клінічні прояви та вікові особливості шизофренії. Діагностичні критерії за МКХ та DSM. Лікування та реабілітація хворих на шизофренію.

Знати: сучасні теорії патогенезу шизофренії та терапевтичну тактику.

Вміти: здійснювати самостійну діагностику та вибір варіанту лікування відповідно клінічній картині випадку.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.

2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу "Психіатрія": Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.

3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Картинг П. Дж. Возвращение в сообщество: Построение систем поддержки для людей с психиатрической инвалидностью. – К.: Сфера, 2001. – 442 с.
5. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
8. Правила застосування фізичного обмеження та ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади: Методичні рекомендації.- К.:, 2001, - 11 с.
9. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
10. Рачкаускас Г.С. Параноїдна шизофренія: клініко-патогенетична характеристика та лікування на сучасному етапі. – Харків, Луганськ: Елтон-2, 2004.- 432 с.
11. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
12. Энтини В, Коэн М, Фаркас М. Психиатрическая реабилитация /Пер.с англ. – К.: Сфера, 2001. – 298с.
13. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. – М.: Мед.книга, 2001. – 157 с.
4. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
5. Клиническая и судебная подростковая психиатрия /Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
6. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
7. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
8. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
9. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
10. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
11. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
12. Финзен А. Психоз и стигма /Пер. с нем.-М.:Алетейя, 2001. – 216 с.
13. Шувалов А.В. Психиатрия, наркология, сексопатология: Новая классификация МКБ-1-. Справочник практического врача. – М.:Сов.спорт, 2001. – 432 с.
14. Ясперс К. Общая психопатология /Пер. с нем.. – М.: Практика, 1997. – 1056 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.

2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 3. Дитяча й підліткова шизофренія.

Середовищні чинники ризику шизофренії, що діють внутрішньоутробно та протягом року після народження дитини. Середовищні фактори ризику шизофренії, пов'язані з раннім дитячим віком. Середовищні фактори ризику шизофренії, пов'язані з підлітковим віком. Взаємодія спадкових та середовищних чинників ризику при шизофренії, що маніфестує в дитячому віці. Особливості діагностики шизофренії в дитячому віці. Процедура діагностики як інструмент встановлення довіри лікаря з пацієнтом та його родиною. Особливості терапії шизофренії, що маніфестує в дитячому віці. Особливості терапевтичних стратегій на різних стадіях шизофренії.

Знати: сучасне визначення середовищних факторів ризику шизофренії, пов'язаних з раннім дитячим віком, особливості діагностичних та терапевтичних стратегій, що застосовуються до пацієнтів дитячого віку.

Вміти: виявляти співвідношення чинників ризику при шизофренії, проводити діагностику та лікування шизофренії у дітей.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.

2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
5. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
8. Рачаускас Г.С. Параноїдна шизофренія: клініко-патогенетична характеристика та лікування на сучасному етапі. – Харків, Луганськ: Елтон-2, 2004.- 432 с.
9. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
10. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кандинский В.Х. О псевдогаллюцинациях. – М.: Мед.книга, 2001. – 157 с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия /Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
5. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
6. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
7. Психиатрия детского и подросткового возраста: [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
8. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
9. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР- МЕДИА, 2006. - 832 с.
10. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
11. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
12. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark

4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 4. Дитячий аутизм.

Розлади спектру аутизму. Симптоми розладів спектру аутизму (РСА). Ранній дитячий аутизм – РДА. Синдром Аспергера, або високофункціонального аутизму. Причини розладів спектру аутизму. Діагностика РСА. Лікування та профілактика розладів спектру аутизму.

Знати: сучасні концепції формування розладів аутистичного спектру, основні тенденції лікування та профілактики РСА.

Вміти: самостійно проводити діагностику та лікування дітям з РСА.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
3. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
4. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
5. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
6. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
7. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Бремс К. Полное руководство по детской психотерапии /Пер. С англ.. - М.: Из-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 640 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия /Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
5. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
6. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
7. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
8. Психиатрия детского и подросткового возраста: [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
9. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
13. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.

11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 5. Синдром рухової гіперактивності з дефіцитом уваги.

Синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ) або Синдром порушення активності та уваги (СПАУ). Сучасна наука про РДУГ. Ознаки синдрому дефіциту уваги та гіперактивності. Позитивні якості дітей із СДУГ. Лікування синдрому дефіциту уваги і гіперактивності.

Знати: сучасні уявлення щодо РДУГ: патогенез, діагностику, лікування, профілактику.

Вміти: самостійну виявляти у дітей ознаки синдрому дефіциту уваги та гіперактивності, обирати лікувальну та профілактичну тактику.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
5. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
6. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
7. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
8. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Бремс К. Полное руководство по детской психотерапии /Пер. С англ.. - М.: Из-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 640 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия /Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
5. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
6. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.

7. Психиатрия детского и подросткового возраста: [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
8. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
9. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
10. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
11. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
12. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.
13. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентом мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 6. Епілепсія.

Епілепсія, визначення поняття. Класифікація епілептичної хвороби. Великі судомні напади. Малі судомні напади: пропульсивні, ретропульсивні, абсанси, міоклонічні напади, акінетичні напади. Вогнищеві (фокальні) напади. Минущі і хронічні психічні розлади.

Пароксизмальність минутих психічних розладів. Класифікація епілептичних ознак. Диференціальна діагностика безсудомних форм нападу в терапевтичній практиці. Перша допомога при великому судомному припадку. Зміни особистості при епілепсії. Епілептичні психози. Дисфорії, сутінкові розлади свідомості, епілептичні психози. Епілептичні зміни свідомості, епілептична деменція. Лікування епілепсії, основні принципи лікування. Хірургічні методи лікування епілепсії. Особливості експертизи хворих на епілепсію. Судомні синдроми в терапевтичній та неврологічній практиці. Епілептичний статус, визначення поняття, способи купірування. Невідкладна допомога при епілептичному статусі. Діагностичне значення мігрені, енурезу, сноходіння.

Знати: основні поняття сучасної епілептології, патогенез, діагностичні, лікувальні та профілактичні стратегії при епілепсії.

Вміти: проводити самостійно діагностику, лікування, експертизу та профілактику пароксизмів, надавати невідкладну допомогу при епілептичному статусі.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
4. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
5. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
6. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.: 2000.- 151 с.
7. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
8. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Болдырев А.И. Психические особенности больных эпилепсией (43-летний опыт изучения и лечения больных эпилепсией). – М.: Медицина, 2000. – 384 с.
2. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
3. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
4. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
5. Клиническая и судебная подростковая психиатрия / Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
6. Микиртумов Б.Е., Кошавцев А.Г., Гречаный С.В. Клиническая психиатрия раннего детского возраста. – СПб.: Питер, 2001. – 256 с.
7. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.

8. Психиатрия детского и подросткового возраста : [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
9. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
13. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.
14. Самойлов В.И. Синдромологическая диагностика заболеваний нервной системы: Руководство для врачей. – В 2-х т. – СПб.: СпецЛит, 2001, - Т.1 и Т2 по 304с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 7. Психічні розлади при травмах, інфекціях, інтоксикаціях.

Екзогенно-органічні психози, загальні закономірності (психоорганічний синдром, реакції екзогенного типу). Особливості відображення в МКХ. Органічний амнестичний синдром (Корсакова), делірій, аменція, онейроїд, сутінкове потьмарення свідомості, органічний галюциноз, кататонічний розлад, органічний маячний (шизофреноподібний),

органічне афективний розлад, органічний дисоціативний розлад, емоційно-лабільний (астенічний) розлад, легкий когнітивний розлад, органічне розлад особистості (психоорганічний синдром), постенцефалітичний синдром, контузія. Психічні порушення при черепно-мозковій травмі. Класифікація черепно-мозкових травм: відкриті (проникаючі, непроникаючі) та закриті (комоції, контузії, повітряні конфуз, травми). Патогенез травматичних уражень головного мозку. Стадії розвитку травматичної хвороби: початкова (найгостріша, «хаотична»), гостра, пізня і віддалена. Клінічна картина початкового періоду (оглушеність, сопор, кома, порушення серцево-судинної і дихальної систем), гострого періоду (непсихотичний та психотичний розлади) та віддаленого періоду (різні травматичні психози, церебрастенія, психоорганічний, епілептиформний, психопатоподібний синдроми, синдром деменції). Психічні і соматичні порушення в початковій стадії травматичної хвороби: розлади свідомості, серцево-судинної діяльності та дихання. Психічні і вегетативні порушення в гострій стадії: церебральна адинамія (астенія). Вегетативні і вестибулярні порушення, вогнищеві симптоми, епілептиформні реакції, Корсаківський синдром, сутінковий стан свідомості, травматичний делірій. Психічні і соматичні порушення в пізній стадії: астенічний синдром, вегетативні і вестибулярні порушення, епілептиформні синдром. Травматичні психози з афективними і шизоформними синдромами, істероформні реакції. Психічні порушення стадії віддалених наслідків: посттравматичний церебрастенія, енцефалопатія, недоумство, Джексоновська епілепсія. Посттравматичний розвиток особистості. Лікарські заходи на різних етапах травматичної хвороби. Пневмоенцефалографія, електроенцефалографія. Трудова експертиза і працевлаштування хворих із залишковими явищами після черепно-мозкової травми. Принципи лікування. Психічні порушення при соматичних захворюваннях, загальні закономірності. Вплив соматичних захворювань (інтоксикація, гіпоксія мозку, тривалі больові відчуття, захворювання як психотравмуючий фактор) на перебіг психічних процесів. Внутрішня картина хвороби, визначення поняття. Іпохондричність, анозогнозія, симуляція, диссимуляція, агравація. Основні психопатологічні синдроми при соматичних захворюваннях: астенічний, депресивний, фобічний. Психічні порушення при інфаркті міокарда, хронічною нирковою недостатністю, ендокринопатіях, виразковій хворобі шлунка. Психози при гострих інфекціях. Загальна і специфічна при психозах на основі різних інфекцій. Ініціальний, гарячковий, інфекційний делірій, марення колапсу. Основні синдроми при загальних інфекційних психозах: делірій, аменція, галюцинаторна сплутаність, деліріозно-аментивний синдром, оглушення, кома, епілептиформний синдром. Загальні закономірності перебігу і наслідків інфекційних психозів. Постінфекційні стану, астенічний і Корсаківський синдроми, постінфекційне недоумство. Психози при хронічних інфекціях: ревматизмі, сифіліс, ВІЛ. Лікування інфекційних психозів: протиінфекційне, десенсибілізуюче, дезінтоксикаційне, симптоматичне, загальнозміцнююче і стимулююче. Поняття про соматопсихічний паралелізм. Критерії діагностики соматичних психозів. Психічні розлади при загальних інфекціях: психопатологічні синдроми в різні періоди основного захворювання, психічні розлади при висипному тифі та при ревматичному ураженні судин головного мозку. Соматогенні психози. Інфекційні психози. Організація невідкладної психіатричної допомоги в умовах соматичного (інфекційного) стаціонару. Роль психотерапії в лікуванні соматичних захворювань. Психосоматичні реакції та психосоматичні захворювання.

Знати: сучасні уявлення щодо реакцій екзогенного типу, діагностичні стандарти доказової медицини та лікувальні тактики, напрямки профілактичної роботи та експертизи.

Вміти: самостійно проводити диференціальну діагностику, надавати невідкладну допомогу, обирати тактику ведення пацієнта.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
4. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
5. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
6. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
7. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Нигнибеда А.Н., Нитруца М.И. Скорая психиатрическая помощь на догоспитальном этапе: Руководство. – СПб.: СпецЛит, 2000. – 208 с.
5. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
6. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
7. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
8. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
9. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
10. Психотерапия /Под ред..Б.Д.Карвасарского.- СПб, 2000. – 536 с.
11. Самойлов В.И. Синдромологическая диагностика заболеваний нервной системы: Руководство для врачей. – В 2-х т. – СПб.: Спец.Лит,2001, - Т.1 и Т2 по 304с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.

5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet: Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 8. Психічні розлади віку зворотного розвитку.

Біологічні, психологічні та соціальні проблеми пізнього віку. Невротичні та психотичні розлади в інволюційному періоді. Неврозоподібні розлади («клімактеричний невроз») в інволюційному періоді (астенодепресивні, іпохондричні), інволюційні депресії і параноїд. Особливості депресії і марення. Дементуючі психози (хвороба Альцгеймера і Піка). Стареча деменція, клініка, прогноз, результат. Психічні порушення при судинних захворюваннях (атеросклероз, гіпертонічна хвороба, гіпотонія). Функціональні (неврозоподібні, депресивні, маячні) і незворотні (порушення пам'яті, інтелекту) розлади. Особливості перебігу психічних порушень, лікування, прогноз.

Знати: актуальні уявлення щодо розладів психіки в інволюційному періоді, патогенез ендорганічних психічних захворювань на підставі сучасних даних з високим рівнем доказовості .

Вміти: самостійну проводити диференційну діагностику та лікування ендорганічних психічних захворювань.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.

4. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
5. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Психиатрия позднего возраста /Под ред.Робина Джекоби, Катрин Оппенгаймер /Пер.с англ. – В 2-хт.- К.: Сфера, 2001. – Т.1.- 390 с.
8. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
9. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
10. Энтины В, Коэн М, Фаркас М. Психиатрическая реабилитация /Пер.с англ. – К.: Сфера, 2001. – 298с.
11. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
5. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
6. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
7. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
8. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.

9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 9. Розлади адаптації та кризові стани.

Сучасні класифікації кризових ситуацій та методологічні підходи до їх вивчення. Реактивні психози (стану). Спільність і відмінності неврозів і реактивних психозів. Класифікація реактивних психозів. Тріада Ясперса. Афективно-шокові реакції - реактивний ступор і реактивне збудження. Реакція на важкий стрес по МКХ. Примітивні істеричні реакції - істеричне сутінковий стан, псевдодеменція, Ганзеровський синдром, пуерілізм. Диссоціативний (конверсійний) розлад по МКХ. Складні ситуаційні реакції - реактивна депресія, реактивний параноїд. Розлад адаптації по МКХ. Посттравматичний стресовий розлад. Клініка, перебіг і прогноз реактивних психозів. Питання трудової, військової та судово-психіатричної експертизи. Типологія стресових розладів. Методики дослідження особливостей переживання людиною кризових ситуацій. Діагностика індивідуальних особливостей, як чинників виникнення стресових розладів. Особливості реабілітації осіб, які потрапили в кризові життєві ситуації. Методичні підходи до організації лікувальних систем постстресового відновлення.

Знати: сучасні уявлення щодо клінічних ознак та класифікації психогенних порушень психіки.

Вміти: самостійну обґрунтовувати найбільш інформативні новітні методи діагностики та лікування психогеній.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
5. Зиглер Э, Ходапп Р.М. Понимание умственной отсталости / Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 360 с.
6. Картинг П. Дж. Возвращение в сообщество: Построение систем поддержки для людей с психиатрической инвалидностью. – К.: Сфера, 2001. – 442 с.

7. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
8. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
9. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
10. Невротичні, соматоформні розлади та стрес: Навчальний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – К.:ТОВ ММК, 2005. – 96 с.
11. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
12. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
13. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия / Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
5. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
6. Макаров В.В. Психотерапия Экспертиза личности в судебно-психиатрической практике. – СПб.: Речь, 2002. – 255 с.
7. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. М.: Мед прес-информ, 2002, - 608 с.
8. Неврология и психиатрия: справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.
9. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
10. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
11. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
12. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
13. Пушкарев А.Л., Доморацкий В.А., Гордеева Е.Г. Посттравматическое стрессовое расстройство: Диагностика, психофармакотерапия, психотерапия. – М.: Изд-во инс-та психотерапии, 2000. – 114 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.

5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 10. Психічні порушення невротичного рівня.

Визначення понять “психогенії” та “неврози”. Критерії діагностики. Класифікація психогенії та неврозів. Загальні принципи терапії при неврозах. Профілактика та реабілітація. Психогенії, визначення поняття, класифікація. Ятрогенії. Поняття про психічну травму, класифікація. Механізми психологічного захисту. Невротичні розлади. Основні невротичні синдроми: невротичної тривоги, астенії, нав'язливості (фобії, obsесії та компульсії), істеричні конверсії та дисоціації, порушення сну, депресії, сексуальної дисфункції. Невроз, визначення поняття, критерії діагностики. Співвідношення з поняттям «невротичні розлади». Неврастенія. Особливості типу ВНД хворих неврастенією. Клініка і перебіг неврастенії. Істерія. Патогенез. Особливості типу ВНД хворих істерією. Клініка і перебіг істерій. Істеричні випадки, їх відмінність від епілептичних. Диссоціативний (конверсійний) розлад по МКХ. Невроз нав'язливих станів. Особливості типу ВНД у хворих неврозом нав'язливих станів. Клініка, перебіг. Тривожно-фобічні розлади: агорафобія, соціальна фобія, специфічна (ізолювана) фобія. Різниця понять «нозофобія» і «іпохондрія» по МКХ. Obsесивно-компульсивний розлад. Тривожні розлади: панічний розлад і генералізований тривожний розлад. Загальні принципи і види лікування неврозів. Фармакологічні і психотерапевтичні шляхи реадaptaції. Значення санітарно-освітніх заходів у профілактиці неврозів. Поняття про невротичний розвиток. Соматоформні розлади: соматизовані розлади, іпохондричний розлад, вегетативна дисфункція тощо. Больовий розлад.

Знати: сучасні дані щодо клінічних проявів, класифікації невротичних розладів.

Вміти: самостійно обґрунтовувати призначення найінформативніших методів діагностики невротичних розладів та аналізувати їх результати, призначати сучасне лікування, яке ґрунтується на даних доказової медицини.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
5. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
6. Надання допомоги лікарями загальної практики психічно хворим / За ред. д.м.н., проф. І.С.Вітенко. – Х.: Прапор, 2004, - 248 с.
7. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
8. Невротичні, соматоформні розлади та стрес: Навчальний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – К.:ТОВ ММК, 2005. – 96 с.
9. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
10. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
11. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Аммон Г. Психосоматическая терапия (Пер. с нем. – СПб: Изд-во Речь,2000.–238 с.
3. Антропов Ю.Ф., Шевченко Ю.С. Психосоматические расстройства у детей. – М: Изд-во института психотерапии, изд-во НГМА, 2000. – 320 с.
4. Вегетативные расстройства: Клиника, лечение, диагностика. /Под ред.. А.М. Вейна. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000.–752с.
5. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
6. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
7. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
8. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
9. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
10. Любан-Плоцца Б., Пелдингер В., Крегер Ф., Ледерак-Хофман К. Психосоматические расстройства в общей медицинской практике / Пер. С нем. – СПб.: Узд-е СПб НИИ, 2000. – 287 с.
11. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. М.: Мед прес-информ, 2002, - 608 с.
12. Неврология и психиатрия : справочник. - Изд. 5-е. - М. : Астра Фарм Сервис, 2003. - 608 с.

13. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
14. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
15. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
16. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
17. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
18. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. В 2-х т./Учебник для студентов мед.вузов.- М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – Т.1. – Т.1 – 416 с; Т 2. – 381 с.
19. Смулевич А.Б. – под ред. Пограничная психическая патология в общеймедицинской практике. – М.: Изд. Дом «Русский врач», 2000 – 160 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 11. Порушення харчової поведінки.

Поведінкові синдроми, пов'язані з фізіологічними розладами та фізичними факторами та їх класифікація. Генетична схильність, особистісні характеристики та середовищні чинники як фактори ризику розвитку РХП. Симптоми розладів харчової поведінки. Порушення харчової поведінки в підлітковому і юнацькому віці. Диференціальна

діагностика харчового порушення у дітей та підлітків. Порушення харчової поведінки у дітей раннього віку. Лікування розладів харчової поведінки.

Знати: сучасні теорії розвитку та перебігу РХП.

Вміти: здійснювати діагностику та обирати терапевтичну стратегію при РХП відповідну віку.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабишева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Детская психоневрология /Под ред.. Л.А.Булаховой. – К.: Здоров'я, 2001. – 496с.
5. Козидубова В.М., Бабишева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
6. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
7. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
8. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
9. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
10. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Клиническая и судебная подростковая психиатрия / Порд ред.. проф.. В.А. Гурьевой. – М.: Генезис, 2001. – 480 с.
5. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
6. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
7. Психиатрия детского и подросткового возраста: [пер. со швед.] / под ред. Кристофера Гиллберга и Ларса Хеллгрена; рус. изд. под общ. ред. П. И. Сидорова. - М.: ГЭОТАР- МЕД, 2004. - 531[3] с.
8. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.

9. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
10. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
11. Ремшмидт Х. Детская и подростковая психиатрия / Пер. с нем. М.: Изд-во ЭКСМО-Прес, 2001, - 624 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 12. Психосоматичні розлади.

Поняття психосоматичного розладу, передумови, класифікація (психосоматози, функціональні синдроми (аналогічно Блейлеру), конверсійні симптоми). Психофізіологічне обґрунтування психосоматичних розладів. Основні концепції психосоматичної медицини: клініко-емпіричний підхід, класичний психоаналіз, теорія емоційного конфлікту, концепція особистісних профілів, нездатність до емоційного резонансу, наслідки стресу, психоендокринний і психоімунний напрям, нейрофізіологічний напрям, поведінкова медицина, функціональна асиметрія мозку. Ознаки, симптоми та клінічна картина психосоматичного розладу. Особливості терапії психосоматичних розладів.

Знати: сучасні уявлення про психосоматози, концепції психосоматичної медицини.

Вміти: здійснювати самостійні діагностичне та терапевтичне втручання в межах професійної компетенції при лікуванні пацієнта з психосоматичним розладом.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Бабичева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козидубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
4. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
5. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
6. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Аммон Г. Психосоматическая терапия (Пер. с нем. – СПб: Изд-во Речь,2000.–238 с.
3. Антропов Ю.Ф., Шевченко Ю.С. Психосоматические расстройства у детей. – М: Изд-во института психотерапии, изд-во НГМА, 2000. – 320 с.
4. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
5. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
6. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
7. Любан-Плоцца Б., Пелдингер В., Креггер Ф., Ледерак-Хофман К. Психосоматические расстройства в общей медицинской практике / Пер. С нем. – СПб.: Узд-е СПб НИИ, 2000. – 287 с.
8. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. М.: Мед прес-информ, 2002, - 608 с.
9. Овсянников С.А., Цыганков Б.Д. Пограничная психиатрия и соматическая патология: Клинико-практическое руководство. – М.:Триада-фарм, 2001. – 100с.
10. Смулевич А.Б. – под ред. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике. – М.: Изд. Дом «Русский врач», 2000 – 160 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.

5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 13. Психічні й поведінкові порушення в результаті вживання алкоголю та психоактивних речовин.

Алкоголізм. Просте сп'яніння. Клініка гострого отруєння алкоголем - соматичні і психопатологічні симптоми. Невідкладна допомога при гострому отруєнні алкоголем. Експертиза алкогольного сп'яніння. Патологічне сп'яніння, його судово-психіатрична оцінка. Алкоголізм. Визначення поняття. Термін «алкогольна залежність». Соматична, психопатологічна та соціальна характеристика алкоголізму. Стадії розвитку алкоголізму. Основні ознаки алкоголізму: нездоланий потяг до алкоголю. Ознаки психічної і фізичної залежності, синдром похмілля (алкогольний абстинентний синдром). Діпсоманія і періодичне пияцтво. Гострі (біла гарячка, гострий алкогольний галюциноз, алкогольний параноїд) і хронічні (хронічний алкогольний галюциноз, алкогольний параноїд, алкогольне марення ревнощів, алкогольний псевдопараліч, корсаковський психоз, алкогольні психози). Лікування в амбулаторних умовах осіб з легкими початковими стадіями алкоголізму без виражених психічних порушень. Види терапії при алкоголізмі: Відень, умовно-рефлекторна, сенсibiliзуюча. Психотерапія. Примусове лікування алкоголізму. Лікування алкогольних психозів. Купірування абстинентного синдрому в умовах соматичного відділення (лікарні). Визначення поняття "алкогольна хвороба". Види чинників, що сприяють розвитку алкоголізму. "Синдром залежності" і його складові. Абстинентний синдром, фази розвитку, клінічні ознаки. Клінічні прояви при різних стадіях алкоголізму. Основні етапи лікування алкоголізму. Систематика алкогольних психозів. Клінічні прояви гострих алкогольних психозів: алкогольний делірій, алкогольний галюциноз, алкогольний параноїд. Клінічні прояви хронічних алкогольних психозів: хронічний алкогольний галюциноз, хронічний алкогольний параноїд. Особливості клінічної картини алкогольної енцефалопатії: корсаківський алкогольний психоз, алкогольна енцефалопатія Гайє-Верніке, алкогольне недоумство, основні етапи лікування алкогольних психозів. Розлади внаслідок вживання психоактивних речовин. Загальна характеристика токсикоманії, найбільш поширені токсикоманії лікарські (снодійні, циклодол, транквілізатори, анальгетики, психостимулятори, антигістамінні препарати) і пов'язані з вживанням хімічних речовин (ацетон, ефір, бензин та ін.) Циклодоловий делірій, делірій при вдиханні ароматичних речовин. Поняття «наркотичну речовину», критерії (медичний, соціальний, юридичний).

Наркоманії, визначення поняття. Клініка морфінізму, каннабізма, кокаїнізму, барбітуроманов. Ефедренової наркоманія, особливості перебігу, неврологічні розлади. Особливості абстинентного синдрому при різних наркоманіях, найбільш поширені форми психозів. Лікування і профілактика наркоманії, прогноз наркоманії в клініці внутрішніх хвороб. Жовтяниці при наркоманії, ризик захворюваності на СНІД. Тютюнопаління як вид токсикоманії. Захворюваність соматичними захворюваннями при тютюнопаління. Кримінальна поведінка хворих на наркоманію, способи придбання наркотиків, можливість крадіжок і вимагання наркотиків при госпіталізації.

Знати: сучасні теорії формування адикцій та методи їх лікування.

Вміти: самостійно виявляти на ранньому етапі прояви залежностей, пояснити сутність загальної медико-соціальної проблеми профілактики, вчасної діагностики та ефективного лікування адикцій.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
3. Невідкладні стани в психіатрії /За ред. док.мед.наук, проф. Л.М.Юр'євої.- К.:, 2000.- 151 с.
4. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
5. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Исмуков Н.Н. Без наркотиков: программа предупреждения и преодоления наркотической и алкогольной зависимости. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 384 с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Наркология / Под ред..Л.С.Фридмана и др../ Пер. С англ.- М.- СПб,19987.- 317 с.
5. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
6. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
7. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
8. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая сеть Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.

5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 14. Розлади зрілої особистості.

Визначення поняття "психопатія", критерії П.Б.Ганнушкіна. Етіологія, патогенез, класифікація та форми психопатій. Динаміка психопатій (компенсація, декомпенсація, фазові стани, патологічний розвиток особистості). Психопатоподібні стани та акцентуації характеру. Критерії діагнозу олігофренії. Етіологія і патогенез олігофреній. Класифікація олігофреній. Клініка олігофренії. Диференційний діагноз. Психопатичні прояви при олігофренії. Прогноз, експертиза, лікування, профілактика олігофренії. Психопатії як аномалії характеру. Критерії Ганнушкіна-Кербикова. Співвідношення ендogenous і екзогенного, біологічного і соціального в розвитку психопатій. Значення типу ВНД при психопатіях. Основні клінічні форми психопатій: паранояльне, афективні, збудливі, шизоїдні, експлозивні (епілептоїдні), психастенічні (ананкастні), істеричні, астеничні. Значення виховання і навчання в попередженні та ослабленні психопатій. Психопатоподібні стани при органічних ураженнях головного мозку різної етіології. Динаміка психопатій, поняття про компенсацію і декомпенсації психопатій. Лікування і корекція психопатій. Питання соціальні адаптації і реадaptaції, як одного з основних методів компенсації і попередження декомпенсації психопатій. Питання трудової, військової та судово-психіатричної експертизи. Психотерапія, основні методи (патогенетична або раціональна психотерапія, навіювання, гіпноз, аутогенне тренування). Неспецифічна психотерапія, її завдання, способи реалізації. Показання до застосування, протипоказання.

Знати: сучасні уявлення щодо природи розладів особистості, їх динаміки та терапевтичних стратегій.

Вміти: використовувати навички діагностики розладів особистості, виявляти основні диференційно-діагностичні ознаки психопатій у різних фазах їх перебігу, призначати відповідне сучасне лікування та оцінювати його ефективність.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
3. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
4. Лексиконы психиатрии ВОЗ / Пер с англ.. – К.: Сфера, 2001. – 398 с.
5. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.
6. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
7. Психіатрія (клініко-діагностичні алгоритми): Навчально-методичний посібник /За ред. д.м.н., проф.. Л.М.Юр'євої. – Д.:АРТ-ПРЕС,2002.- 168 с.
8. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ,2000. – 344 с.
9. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
3. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
4. Либих С.С. Руководство по сексологии – С-Пб.: Питер, 2001. – 480 с.
5. Макаров В.В. Психотерапия Экспертиза личности в судебно-психиатрической практике. – СПб.: Речь, 2002. – 255 с.
6. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
7. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
8. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
9. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.
10. Семке В.Я. Основы персонологии. – М.: Академический проспект, 2001. – 476 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.

6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 15. Суїцидологія.

Дефініція суїциду. Основні поняття: суїцид, суїцидальна поведінка, справжня суїцидальна поведінка, пресуїцидальний синдром, парасуїцид, суїцидальний шантаж, суїцидоманія, привід, аутоагресія, типи суїциду (егоїстичний, альтруїстичний, аномічне самогубство). Групи ризику прояви суїциду. Клінічні аспекти суїцидології. Детермінанти і мотиви індивідуальних самогубств в психолого-психіатричному контексті. Диференційовані терапевтичні, корекційні і профілактичні програми для осіб, які вчинили суїцидальні спроби.

Знати: основні дефініції сучасної суїцидології, завдання превенції і вимоги належної медичної практики.

Вміти: вчасно виявляти суїцидальні тенденції і профілакувати суїцидальні дії, обирати превентивну та лікувальну тактику.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
2. Кюблер-Росс Э. О смерти и умирании / Пер. с англ.–К.:София, 2001.–320с.
3. Лексиконы психиатрии ВОЗ / Пер с англ.. – К.: Сфера, 2001. – 398 с.
4. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
3. Мамайчук И.И. Макаров В.В. Избранные лекции по психотерапии. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 432 с.

4. Моховиков А.Н. Суицидология: Прошлое и настоящее: Проблема самоубийства в трудах философов, социологов, психотерапевтов и в художественных текстах. – М.: Когито-Центр, 2001. – 569 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Змістовий модуль 5. Епідеміологія, діагностика, терапія психічних розладів. Профілактика психічних розладів і реабілітація психічно хворих.

Тема 1. Епідеміологія психічних захворювань. Особливості психіатричної діагностики.

Основними епідеміологічними показниками. Захворюваність. Хворобливість. Ризик захворювання. Диспансерний облік. Точність показників. Чинники ризику психічних захворювань. Психічні епідемії. Транскультуральні (кроскультуральні) епідеміологічні дослідження. Стандарти діагностики психічних захворювань. Клінічні особливості психічних розладів залежно від віку, статі та інших факторів.

Знати: сучасні уявлення щодо епідеміології психічних захворювань, стандарти їх діагностики, алгоритм дій у разі психічних епідемій.

Вміти: здійснювати диспансерний облік, оцінювати показники захворюваності та чинники ризику психічних захворювань .

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
3. Лексиконы психиатрии ВОЗ / Пер с англ.. – К.: Сфера, 2001. – 398 с.
4. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.
5. Самохвалов В.П. Краткий курс психиатрии. – Симферополь; СОНАТ, 2000. – 344 с.
6. Юрьева Л.Н. История и культура: Психические и поведенческие расстройства. – К.: Сфера, 2002. – 314 с.

Допоміжна:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства.-М: Медицина, 2000. – 496 с.
2. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
3. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
4. Психиатрия : учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
5. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
6. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.
7. Психиатрический терминологический словарь / Б. С. Фролов, В. А. Дехерт, В. Э. Пашковский. - СПб. : СПбМАПО, 2008. - 412с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.

10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 2. Сучасна психофармакотерапія психічних розладів.

Основні класи сучасних психофармакологічних засобів. Принцип диференційованої психофармакотерапії основних психічних захворювань. Особливості психофармакотерапевтичної схеми курації конкретного розладу психіки з урахуванням особливостей соматичного та психічного стану пацієнта. Етика психофармакотерапії. Фактори, що впливають на оптимізацію лікування.

Знати: основні класи сучасних психофармакологічних засобів, принцип диференційованої психофармакотерапії основних психічних захворювань, фактори, що впливають на оптимізацію лікування.

Вміти: самостійно розробляти психофармакотерапевтичну схему курації конкретного розладу психіки з урахуванням особливостей соматичного та психічного стану пацієнта, дотримуватись етики психофармакотерапії.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Баричева Є.М. та співавт. Збірник тестових завдань для ліцензійного іспиту Крок-3 (лікувальна справа та педіатрія): Психіатрія // Навчальне видання МОЗ України. – Київ, 2003. – с.52.
2. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
3. Козидубова В.М., Бабичева Е.М., Козидубова С.М. Возможности совершенствования подготовки врачей общей практики по психиатрии // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука і практика в сімейній медицині». – Х., 2003. – С.56-57.
4. Напрієнко О.К. Психіатрія. – К.: Здоров'я, 2001.- 584 с.

Допоміжна:

1. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
2. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
3. Нигнибеда А.Н., Нитруца М.И. Скорая психиатрическая помощь на догоспитальном этапе: Руководство. – СПб.: СпецЛит, 2000. – 208 с.
4. Психиатрия: учеб. пособие / С. Г. Обухов ; под ред. Ю. А. Александровского. - М. : ГЭОТАР- Медиа, 2007. - 352 с.
5. Психиатрия и наркология: учеб. для вузов / Н. Н. Иванец [и др.]. - М. : ГЭОТАР-МЕДИА, 2006. - 832 с.
6. Психиатрия: учебник / Н. Г. Незнанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 495[1] с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 3. Біологічні методи лікування психічних розладів. Психотерапія.

Особливості нефармакологічної терапії психічних розладів. Поняття психотерапії. її специфіка, мета та завдання. Сучасні психотерапевтичні напрямки та методи. Покази та протипокази до психотерапевтичної інтервенції. Індивідуальна та групова психотерапія. Поняття психотерапевтичної групи.

Знати: сучасні методи біологічної (не фармакологічної) та психотерапевтичної корекції психічних розладів.

Вміти: застосовувати на практиці сучасні методи нефармакологічного біологічного та психотерапевтичного лікування відповідно до показань та протипоказань в кожному конкретному клінічному випадку.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Энтини В, Коэн М, Фаркас М. Психиатрическая реабилитация /Пер.с англ. – К.: Сфера, 2001. – 298с.

Допоміжна:

1. Аммон Г. Психосоматическая терапия (Пер. с нем. – СПб: Изд-во Речь, 2000. – 238 с.

2. Бурно М. Клиническая психотерапия. – М.: Академический Проект, ОППЛ, 2000. – 719 с.
3. Кондратенко В.Т., Донской Д.И., Игуменов С.А. Общая психотерапия. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2001. – 464 с.
4. Мамайчук И.И. Макаров В.В. Избранные лекции по психотерапии. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 432 с.
5. Нигнибеда А.Н., Нитруца М.И. Скорая психиатрическая помощь на догоспитальном этапе: Руководство. – СПб.: СпецЛит, 2000. – 208 с.
6. Нахимовский А.И., Шишков В.В. Практическая психотерапия: - СПб.: Питер, 2001.- 512 с.
7. Психотерапия /Под ред..Б.Д.Карвасарского.- СПб, 2000. – 536 с.
8. Пушкарев А.Л., Доморацкий В.А., Гордеева Е.Г. Посттравматическое стрессовое расстройство: Диагностика, психофармакотерапия, психотерапия. – М.: Изд-во инс-та психотерапии, 2000. – 114 с.
9. Хайгль-Эверс А., Хайгль Ф, Отт Ю., Рюгер У. Базисное руководство по психотерапии /Пер. с нем. – СПб.: Изд-во «Речь», 2001. – 784 с.
10. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии. /Пер. с англ. – СПб. – М.: 2000. – 640 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Тема 4. Профілактика психічних розладів і реабілітація психічно хворих.

Профілактика психічних розладів, її види. Основи психопрофілактики. Реабілітація як третинна психопрофілактика. Комплексність медико-соціальної допомоги. Особливості ресоціалізації та реабілітації осіб, хворих на психічні розлади. Етапи реабілітації психічнохворих. Роль та місце психосоціальної реабілітації в системі психіатричної допомоги.

Знати: сучасні тенденції профілактики психічних розладів.

Вміти: здійснювати самостійну комплексну етапну медико-соціальну допомогу.

Література:

Нормативні джерела:

1. Міжнародна класифікація хвороб (10-й перегляду). Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис та вказівки по діагностиці. ВОЗ / Пер. с англ. – К.: Факт, 1999. – 272 с.

Основна (базова):

1. Бабичева Є.М., Полуда С.М., Козідубова В.М. Обсяги профілактичної, діагностичної та загальної практики – сімейного лікаря з розділу “Психіатрія”: Навч. Посіб. Для лікарів інтернів і лікарів-слухачів курсів підвищення кваліфікації закладів. – Х.: Прапор, 2005. – 416 с.
2. Дежарле Р., Файзенберг Л., Гуд Б., Кляйнман А. Охрана психического здоровья в мире: Проблемы и приоритеты в развивающихся странах. /Пер. С англ.. – К.: Сфера, 2001. – 575 с.
3. Картинг П. Дж. Возвращение в сообщество: Построение систем поддержки для людей с психиатрической инвалидностью. – К.: Сфера, 2001. – 442 с.
4. Кюблер-Росс Э. О смерти и умирании / Пер. с англ.–К.:София, 2001.–320с.
5. Лексиконы психиатрии ВОЗ / Пер с англ.. – К.: Сфера, 2001. – 398 с.
6. Медико-соціальна експертиза психічних та поведінкових розладів: Навчально-методичний посібник / За ред. д.м.н., проф.. Л.М. Юр'євої. – Дніпропетровськ, 2004. – 143 с.

Допоміжна:

1. Березин С.В., Лисецкий К.С., Орешникова И.Б. Предупреждение подростковой и юношеской наркомании. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии. 2000. – 256 с.
2. Бремс К. Полное руководство по детской психотерапии /Пер. С англ.. - М.: Из-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 640 с.
3. Бурно М. Клиническая психотерапия. – М.: Академический Проект, ОППЛ, 2000. – 719 с.
4. Евсегнеев Р.А. Психиатрия для врачей общей практики. – Минск: Беларусь, 2001. – 427 с.
5. Жариков Н.М., Тюльпан Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.– 544с.
6. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
7. Исмуков Н.Н. Без наркотиков: программа предупреждения и преодоления наркотической и алкогольной зависимости. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 384 с.
8. Кириченко А.А., Кириченко Ан.А. Психиатрия: Учебник. – Мн.: Выш. шк., 2001. – 606 с.
9. Кондратенко В.Т., Донской Д.И., Игуменов С.А. Общая психотерапия. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2001. – 464 с.
10. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 460 с.
11. Либих С.С. Руководство по сексологии – С-Пб.: Питер, 2001. – 480 с.
12. Мамайчук И.И. Макаров В.В. Избранные лекции по психотерапии. – М.: Академический проспект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 432 с.

13. Нахимовский А.И., Шишков В.В. Практическая психотерапия: - СПб.: Питер, 2001.- 512 с.
14. Психотерапия /Под ред..Б.Д.Карвасарского.- СПб, 2000. – 536 с.
15. Финзен А. Психоз и стигма /Пер. с нем.-М.:Алетейа, 2001. – 216 с.
16. Хайгль-Эверс А., Хайгль Ф, Отт Ю., Рюгер У. Базисное руководство по психотерапии /Пер. с нем. – СПб.: Изд-во «Речь», 2001. – 784 с.
17. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии. /Пер. с англ. – СПб. – М.: 2000. – 640 с.

Інформаційні ресурси по психіатрії:

1. Психічне здоров'я в Internet : Статті із професійних журналів і інформаційних листів, інформація про найбільше часто вживані психотропні засоби й навчальні посібники по лікуванню хворих. Vancouver.
2. Сервер WWW Психиатрическая мережа Interpsych: Форум для наукових і клінічних дискусій по всіх аспектах психопатології. Підтримує певна кількість тематичних психіатричних списків розсилання.
3. Психіатрія на Medmark
4. Посилання на матеріали по психіатрії Internet в Michigan : "Зірка психіатрії" ресурси психіатрії, розбиті на категорії по патологічних станах, методах лікування, медикаментозної й немедикаментозної терапії, і установам.
5. Ресурси психічного здоров'я в Pittsburgh : Багатий перелік посилань, розбитих на категорії по захворюваннях і предметам.
6. Мережа Психічне здоров'я : Великий, всеосяжний путівник по Психічному здоров'ю в режимі Online, перелік з більш ніж 3.500 посилань.
7. Cliniweb Disease Categorization - Psychiatry : інтернет- пошук A searchable index of Internet hyperlinked clinical information documents selected by physicians and medical librarians. Oregon Health Sciences University.
8. Karolinska Behavioral / Mental Disorders : A systematic disease classification of Internet resources for laymen, healthcare professionals and scientists. Presented by a medical librarian team at Sweden's Karolinska Institute.
9. Mental Health Net : Large, comprehensive guide to mental health online, featuring over 3,500 individual resources.
10. Guide to the Mental Health Internet : Clinical, scientific, and self-help resources for psychologists, social workers, Mfts, nurses, psychiatrists, and other mental health professionals. Internet Guides Press.
11. Internet Psychiatric Resources : Contains a list of mental health resources arranged by topic.
12. Mental Health Organizations and Resources : Pointers to resources.
13. Mental Health Resources at Pittsburgh : A listing of Internet mental health resources categorized by diseases and subjects.

Завдання для самостійної роботи

Для самостійного вивчення психіатрії рекомендується опрацювати матеріал за розділами в послідовності робочої програми.

Особливу увагу слід звернути на загальні питання етіології, патогенезу, клінічних особливостей психічних розладів, лікування, медико-соціальної експертизи, профілактики та реабілітації психічно хворих в умовах реформування системи охорони здоров'я України.

Розуміння основних питань і загальних положень сприятиме засвоєнню особливостей формування клінічного менталітету лікаря психіатра, науковця, викладача вищого навчального закладу.

Перелік питань для самостійного опрацювання при підготовці до підсумкових занять:

1. Місце психіатрії серед клінічних дисциплін. Основні критерії психічного здоров'я.
2. Предмет і завдання психіатрії та наркології.
3. Основні розділи сучасної психіатрії.
4. Основні етапи розвитку психіатрії. Досягнення вітчизняних вчених.
5. Структура психіатричної та наркологічної допомоги, психіатричної лікарні та диспансеру.
6. Етіопатогенез та перебіг психічних захворювання.
7. Алгоритм діагностичного процесу в психіатрії. Методи обстеження психічно хворих.
8. Принципи догляду та спостереження за психічно хворими.
9. Перша та невідкладна допомога хворим із психічними порушеннями, абсолютні та відносні показання до госпіталізації. Примусова госпіталізація психічно хворих.
10. Диференційна діагностика невідкладних станів в психіатрії: серотоніновий синдром, зляканий нейрорептичний синдром, злякана гіпертермія, фебрильна шизофренія, холінолітичний делірій, агранулоцитоз.
11. Методи та правила утримання психічно хворих.
12. Особливості транспортування хворих, які знаходяться в стані збудження.
13. Поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання.
14. Поняття про психотичний, непсихотичний та дефектно-органічний реєстр-синдроми.
15. Класифікація психічних розладів (синдромологічна та нозологічна).
16. Деонтологічні принципи в психіатрії та наркології.
17. Організація лікарняної психіатричної допомоги, принципи амбулаторної та стаціонарної допомоги психічно хворим.
18. Десять принципів ВООЗ стосовно захисту прав психічно хворих.
19. Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.
20. Нозологічний та синдромологічний принципи підходу до психічних захворювань згідно МКХ-10.
21. Класифікація та визначення порушень відчуття: гіперестезії, гіпестезії, анестезії та сенестопатії.
22. Класифікація та визначення порушень сприйняття: ілюзії, психосенсорні розлади, галюцинації. Клінічна характеристика та диференційна діагностика істинних та псевдогалюцинацій.
23. Синдроми порушень відчуття та сприйняття: синдром галюцинозу, синдром порушення схеми тіла, деперсоналізація, дереалізація.
24. Порівняльно-вікові особливості та методи виявлення розладів відчуття, сприйняття та уявлення.
25. Патолофізіологічні та нейропсихологічні основи розладів відчуття, сприйняття та уявлення.
26. Класифікація та визначення порушень пам'яті: гіпермнезія, гіпомнезія, амнезія, парамнезія, порушення процесу впізнання.
27. Класифікація та визначення порушень інтелекту.
28. Методи виявлення розладів інтелекту.
29. Дефектно-органічні синдроми: психоорганічний, Корсаківський амнестичний, лобний.
30. Методи виявлення розладів пам'яті.
31. Поняття про мислення та його основні категорії. Класифікація та визначення порушень мислення: порушення утворення понять, порушення темпу мислення, порушення форми мислення, порушення змісту мислення.
32. Основні фабули маячіння та їх клінічні варіанти.
33. Розлади мови; обумовлені психічними розладами (порушення за темпом, за дикцією,

порушення граматичного порядку і змісту висловлювань).

34. Синдроми порушень мислення: параноїдний синдром, синдром Кандинського-Клерамбо, паранойяльний синдром, парафренний синдром, синдром Котара.
35. Методи виявлення розладів мислення.
36. Класифікація та визначення порушень емоцій: порушення сили емоцій, порушення рухомості емоцій, порушення адекватності емоцій.
37. Синдроми порушення емоцій: депресивний синдром.
38. Синдроми порушення емоцій: маніакальний синдром.
39. Порівняльна характеристика маніакального, депресивного та апато-абулічного синдромів.
40. Порівняльно-вікові особливості депресивного та маніакального синдромів.
41. Види афектів. Диференційна діагностика фізіологічного та патологічного афектів. Особливості проведення судово-психіатричної експертизи при скоєнні делікту в стані патологічного афекту.
42. Класифікація та визначення порушень ефекторно-вольової сфери: розлади потягів, розлади вольової активності. Компоненти вольового акту.
43. Патологія на рівні інтелектуальної компоненти вольового акту.
44. Варіанти патології реалізації вольового зусилля.
45. Синдроми рухових розладів.
46. Вікові особливості ефекторно-вольових порушень.
47. Класифікація та визначення розладів свідомості: непсихотичні (непродуктивні) форми свідомості.
48. Психотичні (продуктивні) форми розладів свідомості, що супроводжуються маячінням, галюцинаціями.
49. Непсихотичні межові синдроми: астеничний, апато-абулічний, невротичні та неврозоподібні, психопатичні і психопатоподібні.
50. Особливості догляду, спостереження, транспортування хворих із порушенням свідомості.
51. Типи дефектів: апато-абулічний, астеничний, неврозоподібний, психопатоподібний, псевдоорганічний, тимопатичний, гіперстенічний, аутистичний, галюцинаторний, параноїдний, дефект з монотонною гіперактивністю.
52. Варіанти психічного дефекту: вроджений (дебільність, імбецильність та ідіотія) та набутий (з ведучими особистісними, інтелектуальними та особистісно-інтелектуальними розладами).
53. Типи перебігу біполярного афективного розладу.
54. Маніакальна фаза біполярного афективного розладу.
55. Депресивна фаза біполярного афективного розладу.
56. Циклотимія, дистимія. Масковані депресії.
57. Сомато-вегетативні прояви в клінічному перебігу БАР.
58. Принципи терапії хворих на афективні розлади.
59. Основні симптоми шизофренії.
60. Основні форми шизофренії.
61. Факультативні прояви шизофренії.
62. Параноїдна форма шизофренії.
63. Кататонічна форма шизофренії.
64. Проста форма шизофренії.
65. Гебефренічна форма шизофренії.
66. Типи перебігу шизофренії.
67. Шизоафективний та шизотиповий розлад.
68. Шизофренічне недоумство.
69. Основні клінічні прояви шизофренії.
70. Дебюти шизофренії.

71. Принципи терапії шизофренії.
72. Основні клінічні прояви епілепсії. Класифікація епілепсії. Пароксизм, його характеристика.
73. Первинна (генуїнна) та вторинна (симптоматична) епілепсія.
74. Тоніко-клонічний судомний напад, допомога хворому.
75. Епілептичний статус. Невідкладна допомога при епістатусі.
76. Епілептичні психози.
77. Зміни особистості у хворих на епілепсію.
78. Диференційна діагностика епілептичного та істеричного нападу.
79. Принципи вибору антиконвульсантів при терапії хворих на епілепсію.
80. Психічні розлади при травматичних ураженнях головного мозку.
81. Психічні розлади гострого періоду черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика
82. Психічні розлади віддаленого періоду черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика.
83. Пізні травматичні психози, їх диференційна діагностика та лікування.
84. Особливості психічних порушень, які викликані екологічно несприятливими факторами.
85. Основні клінічні форми соматогенних психозів.
86. Психічні розлади при вагітності, у післяпологовому та лактаційному періодах.
87. Особливості психічних розладів при ендокринних захворюваннях.
88. Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики психічних захворювань при ендокринних та соматичних захворювань.
89. Класифікація психічних порушень при гострих та хронічних інфекціях.
90. Особливості психічних порушень при сифілісі мозку, прогресивному паралічі.
91. Психічні розлади у ВІЛ-інфікованих.
92. Принципи лікування психічних розладів при гострих та хронічних інфекціях.
93. Психічні порушення при патології судин головного мозку.
94. Діагностичні критерії судинних психозів. Особливості судинної деменції.
95. Принципи профілактики, лікування, експертизи у хворих з патологією головного мозку.
96. Загальна характеристика та класифікація психічної патології похилого та старечого віку.
97. Сенильні та пресенильні психози.
98. Лікування та профілактика психічних порушень в похилому та старечому віці.
99. Диференційно-діагностичні ознаки захворювань, що призводять до недоумства в похилому та старечому віці.
100. Алкоголізм, класифікація, клінічні ознаки, стадії.
101. Характерологічні зміни особистості при алкоголізмі.
102. Гострі та хронічні алкогольні психози.
103. Принципи лікування алкогольних психозів.
104. Алкогольний делірій.
105. Алкогольний галюциноз.
106. Алкогольний параноїд.
107. Методи лікування алкоголізму.
108. Психічні та поведінкові розлади та психози внаслідок вживання опіатів, гашишу.
109. Психічні та поведінкові розлади та психози внаслідок токсикоманій.
110. Поняття психогенного розладу. Класифікація психогеній.
111. Визначення понять: емоційно-стресова реакція, адаптаційна реакції, неврози.
112. Клінічна картина неврастенії.
113. Класифікація та клінічна картина тривожних розладів.
114. Клінічна картина obsesивно-компульсивного розладу.

115. Клінічна картина дисоціативних розладів.
116. Депресивні невротичні розлади.
117. Класифікація, клінічна картина та лікування соматоформних розладів.
118. Лікування та профілактика неврозів.
119. Реактивні психози: загальні клінічні ознаки, критерії Ясперса.
120. Гострі реактивні психози.
121. Затяжні реактивні психози.
122. Лікування реактивних психозів.
123. Визначення поняття посттравматичного стресового розладу, клінічні особливості.
124. Профілактика та лікування посттравматичного стресового розладу.
125. Психопатії – визначення поняття, основні клінічні ознаки, форми, вікові особливості.
126. Клінічні варіанти декомпенсації при психопатіях.
127. Принципи лікування, профілактики, експертизи психопатій.
128. Патохарактерологічний розвиток особистості, його відмінність від психопатії. Клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика. Лікувальні заходи.
129. Олігофренія. Класифікація. Ступені та клінічні форми олігофренії.
130. Клінічна характеристика синдромів спадкових форм олігофренії
131. Принципи лікування олігофреній. Соціально-трудова реабілітація. Профілактичні заходи. Експертиза розумової відсталості.
132. Визначення поняття «дитячий аутизм». Клінічні прояви. Перебіг, прогноз, лікування.
133. Визначення поняття «синдром дефіциту уваги з гіперактивністю». Клінічні прояви. Діагностика та диференційна діагностика. Лікування гіперкінетичних та поведінкових розладів.
134. Основи нейрогенезу при когнітивних розладах.
135. Класифікація нейропірамідних синдромів за локалізацією та клінічною структурою.
136. Симптоматика локальних ушкоджень мозку.
137. Клінічні особливості психопатологічних синдромів і станів при вибіркового ураженні правої та лівої півкуль головного мозку.
138. Поняття про купіруючу, підтримуючу та протирецидивну терапію.
139. Боротьба з терапевтичною резистентністю.
140. Класифікація психотропних засобів.
141. Транквілізатори.
142. Нейролептики. Основні покази до призначення нейролептиків.
143. Антидепресанти.
144. Ноотропи.
145. Нормотиміки.
146. Психостимулятори.
147. Ускладнення нейролептичної терапії.
148. Лікування гострого нейролептичного синдрому.
149. Ускладнення терапії антидепресантами.
150. Засоби корекції побічної дії нейролептиків.
151. Лікування маніакального збудження.
152. Лікування депресивного збудження.
153. Лікування кататонічного збудження
154. Лікування галюцинаторно-маячного збудження.
155. Лікування психогенного збудження.
156. Лікування епілептичного збудження.
157. Лікування депресивного ступору.
158. Лікування гебефренічного збудження.
159. Невідкладна допомога при алкогольному отруєнні.
160. Невідкладна допомога при відмові від їжі.
161. Методи психотерапії та соціотерапії.

162. Захисні механізми в поведінці людини.
163. Психогігієна та психопрофілактика.
164. Основні принципи та етапи реабілітації психічно хворих.